Obskuriøst

NR 1
November
2001

Nyt spændende blad! - Her kan du læse om

Dansk videoudlejnings historie

Zorro og andre maskerede helte

Tyrkiske scifi-film m.v.

PRIS: 30,-kr.

***OBSKURIØST* Nr.1, november 2001.**

Privattrykt i 50 eksemplarer.
Pris kr.30,-
inkl. forsendelse.

OBSKURIØST udkommer efter behov, dog mindst én gang om året, og bringer artikler om oversete eller glemte værker indenfor film, musik, tegneserielitteratur m.v. som af redaktionen skønnes at fortjene opmærksomhed.

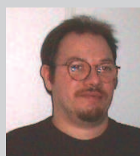
Ansvarshavende redaktør:
Henrik Larsen,
Johan Kellers vej 37, 2.tv,
2450 København SV.

Layout: Palle Brahe

Billedmateriale:
Henrik Larsen
Nils Markvardsen
Peter Rattleff

Uopfordrede manuskripter indsendes på eget ansvar. Pga begrænset plads kan det desværre ikke garanteres, at en antaget artikel bliver trykt i førstkommende nummer af bladet.

INDHOLD

LEDER

Velkommen til **OBSKURIØST**. Nummer 1 sætter fokus på de vilde video-firsere, årtiet hvor film for alvor blev hver mands l/eje. Videofilmens triumftog i Danmark er et vaskeægte stykke kulturhistorie som hidtil har været ganske ignoreret af de professionelle etnografer og historikere. Med Heine Sørensen og Palle Brahes erindringsartikler om en tid hvor alt kunne lade sig gøre tager **OBSKURIØST** de første, nødvendige spadestik til en dokumentation af epoken. Forhåbentlig følger andre eksemplet.

I anmeldelsessektionen har en række kyndige skribenter kastet sig over film af udpræget eskapistisk tilsnit. Jeg debuterede som skribent i Frank Brahes for længst hedengange blad **MONDO FRANKO**; nu er cirklen sluttet og Frank fortæller her med vanlig sans for den komiske detalje om flippede italienske superhelte og deres (be)drifter. Nils Markvardsen hylder Zorro på film, en uopslidelig eventyrgenre som har leveret mesterværker siden stumfilmens dage - Nils ser dog også på nogle af Zorros mere tvivlsomme eventyr. Fra Australien har redaktionen modtaget en artikel om filmhistoriens mest vanvittige scifi-epos, **The Man Who Saves The World**, også kendt som **Turkish Star Wars**. Der findes anmeldelser ude på internettet af denne kultperle, men **OBSKURIØST** kan med stolthed præsentere den første, hvor forfatteren, Ayman Kole, faktisk forstår dialogen - og heri ligger en stor del af løjerne som det vil fremgå. Peter Rattleff genoplever sin bardoms lidenskab for seriehæfte-helten Doc Savage og vurderer hvordan den broncefarvede kæmpe begik sig i filmversionen fra 1975. Endelig har redaktøren selv anmeldt den herhjemme ret ukendte tegneserie "Space Family Robinson", en fortsat beretning om amerikanske familieværdier i det ydre rum.

Nogle alvorlige tanker i en alvorlig tid: Jeg konfronteres af og til med synspunktet om at det er unyttigt tidsspilde at interessere sig for noget så virkelighedsfjernt som obskure eventyrfilm og at den fantastiske genre generelt er noget syndigt skidt. Det er naturligvis noget bavl. Vi plages alle af tilværelsens store og små strabadser, hvad enten det nu er stress, sygdom eller ubetalte regninger, vi frygter for ikke at slå til eller 'realisere' os selv her i livet og under det hele lurer selvfølgelig dødsangsten, individets undergang, som den store sorte bussemand. Af og til bliver vi ganske brutalt mindet om vores forgængelighed, senest med terror-attentatet i New York og Washington 11.september, hvor tusinder led en pineful, meningsløs død. Men vi skal jo kunne fungere i det daglige, ellers bryder hele verdenen sammen. Vi behøver en sikkerhedsventil. Vi behøver eskapismen. Ingen bør skamme sig over at søge åndelig tilflugt i en eventyrbog eller film, når virkeligheden tager kvælergreb.

Nok er Danmark et provinsielt hul, men alligevel. I sin anmeldelse af **KOSMORAMA** #227/28, "Panorama i Kosmorama", Berlingske Tidende 22.oktober, vakte Henrik List en vis opsigt med bemærkningen om, at *Danmark må være det eneste vesteuropæiske land uden en underskov af små, skæve eller sammenbidt seriøse filmtidsskrifter*. Underforstået: bortset fra **KOSMORAMA**. Det må have været bedrøvelig læsning for folkene på **SENTURA** som i nyligt udsendte #11 hævder at være *Danmarks eneste magasin om film, litteratur og tv.* I samme nummer kan man paradoksalt nok læse en meget positiv anmeldelse, grænsende til skamros af undergrundsbladet **STAY SICK**; Redaktør Jack Jensen (#3 af hans blad er på trapperne) bliver således udsat for kærlige omfavnelser og dolkestød i ryggen på een gang. **SENTURA** er i øvrigt et pænt, kulturministerielt støttet blad, henvendt til følsomme uni-studerende. Et blad som ikke er spor pænt, men tværtimod notorisk beskidt og berygtet er **BLOODY DARLINGS**, udgivet af Lars von Hegnet; såvel blad som redaktør har forlængst opnået status af hæderkronet institution i branchen. Desværre lukker Lars med #18 (netop udsendt), men giver dog kamp til stregen; temaet er nemlig krig. *Whatever happened to **ABSURD**?* Lærergerningen, egne børn, online-forretning og havearbejde (!) har i den grad udmattet redaktør Kenneth Eriksen, at det bebudede sommernummer i stedet først udkommer til jul. **ABSURD** #6, årets mandelgave? Spooky news: Ovenfor afskrev jeg **MONDO FRANKO** som forlængst hedengangen, men måske er der alligevel liv efter døden. Frank Brahe som ellers til den internationale presse konsekvent har afvist rygter om comeback, indrømmede overfor mig i en telefonsamtale for nylig, at han tumler med planer om at udsende et #3 af sit populære blad. Redaktionen afventer med spænding et **MONDO FRANKO RESURRECTED**! Jo, underskoven af danske filmblade trives storartet og man må om Henrik List sige som troldmanden Gandalf om sin onde rival Saruman i "The Lord of the Rings": *He has no woodcraft.*

Til sidst en lille intern historie. Ved udarbejdelsen af bladet fandt jeg det pudsigt at have to skribenter med samme markante efternavn: Brahe. Jeg spurgte derfor Frank og Palle som aldrig har mødt hinanden om der måske kunne være en forbindelse? Det kunne der nok, mente de og begyndte at ringe til familemedlemmer og studere stamtavler. Brahe-slægten går tilbage til Tycho himself og er grundigt kortlagt - og minsandten om ikke det viste sig, at Frank og Palle faktisk er fætre. Begge arbejder i øvrigt i den grafisk branche og holder af mærkelige film, men om det skyldes særlige Brahe'ske gener eller er et tilfælde skal jeg lade usagt!

Tak til alle jer uden hvem dette blad aldrig var blevet en realitet.

Henrik Larsen,
København
3.november 2001

EN VIDEOMANS ERINDRINGER

Af Heine Sørensen

Jeg fik en aften en opringning fra min gode ven (vor redaktør) Henrik Larsen. Han sagde med alvorlig stemme: "Nu springer jeg ud i det!!" Øøh... springer ud i hvad? spurgte jeg forsigtigt (om det var en bekendelse af hans sexualitet, var jeg et øjeblik i tvivl om).
"Nu vil jeg lave mit eget fanzine, og du skal være med!" Klart, klart, sagde jeg (og var faktisk lidt beæret over at være blevet spurgt). Opgaven lød således: Skriv en ærlig/personlig artikkel, der handler om dit møde med videomediet, helt tilbage til video'ens barndom i 80erne. Jeg skal da gøre mit bedste, sagde jeg til Henrik, og det var han da heller ikke et øjeblik i tvivl om. Opgaven er for mit vedkommende både sjov og spændende.
Det skal bestemt ikke være nogen hemmelighed at netop videomediet har fyldt enormt meget i mit liv! Så et nostalgisk tilbageblik på videoens guldalder ville for mig være en oplagt og underholdende lille opgave at gå i krig med.
I 1978 købte mine hårdtarbejdende forældre et højteknologisk vidunder! Vidunderet var en Philips Videorecorder (VCR), det var den absolut første videomaskine, der kom på markedet. Jeg erindrer med stor tydelighed at maskinen i sit udseende var et ordenligt usexet skrummel. Det måtte nærmest have været videomaskinernes svar på DASK! Videobåndene var nogle store tykke firkantede klodser, de var ret dyre, 150 kr. kostede et bånd. I starten løb et bånd 60 min. Senere blev det til 90 min. Og til sidst løb et bånd 120 min. Mere spilletid blev det ikke til. Man kunne på det tidspunkt ikke leje film, det kom først senere. Sådan ca. i 1981. Men til den tid var vores videomaskine allerede forældet. Der kom desværre aldrig lejefilm på markedet der passede til dette videosystem. Det blev i første omgang VHS, Betamax og Video 2000 der blev de foretrukne videosystemer. Jeg husker at mine forældre lejede vor første VHS videorecorder i DER i 1982.
Det var en ny og spændende verden der pludselig åbnede sig for mine øjne. Tænk engang, nu var man i stand til at kunne sidde trygt derhjemme i sin stue og se biograffilm i selskab med familien. Jamen for fanden da, det var jo i sig selv helt fantastisk!
Den første videoudlejningsbix jeg stiftede bekendtskab med, blev åbnet i forhallen i Kosmorama bio i Helsingør centrum ca. i slutningen af 1981. Udvalget var ikke stort. Men jeg lejede mine første videofilm i denne videobutik. Jeg husker at mig og min klassebuddy Mads Laugesen lejede "Killers Moon"/"Døden i natten" (fra Video Action) i Kosmorama Video. Derefter lejede jeg "Exorcisten" (Warner Home video). Senere lejede jeg og Laugesen "Woodo - rædslernes grønne ø". Wauv!!! Vi så den hjemme i min stue i selskab med to forskræmte chicks fra klassen.

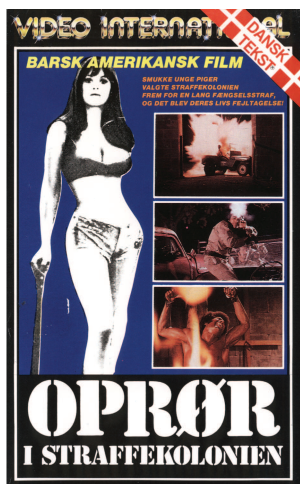

Men så pludselig skete der en katastrofe! Kosmorama bio lukkede!! Og det gjorde Kosmorama video naturligvis også. Det var intet mindre end et kæmpe tab for Helsingørs kulturliv. Der har aldrig været en så suveræn biografi i Helsingør som Kosmorama. Her oplevede jeg min første gyserfilm på det store lærred og glemmer det aldrig! Det var "Alien - Den 8.passager". Jeg var kun 12 år og var bogstavelig talt ved at skide i underStejlerne af bar skræk!
Kosmorama bygningen blev senere (efter at have stået tom i 1 1/2 år) revet ned til fordel for bebyggelse af ejerlejligheder.
Lige efter lukningen af Kosmorama opdagede jeg dog hurtigt en anden videogesjæft ikke langt derfra. Det var en lille snusket videobix, der lå i Sudergade. Bixen var ejet af en klam og fed stodder, der ikke havde rent mel i posen. Men det kommer jeg til senere! Jeg kan huske at jeg lejede "Laserblast", "The Burning"/"Lejrbålet" og "De røde baretter" i denne butik. Indehaveren havde ansat en lad underbetalt teenage bimbo til at lange film over disken. Hun sad for det meste på sin sexede røv og gluggede stygge horrorfilm samtidig med at hun gnaskede højlydt på tyggegummi. Jeg husker to film hun så, den ene var "Scanners" (som på det tidspunkt var meget omtalt pga en TV udsendelse der omhandlede/debatterede videovold - uuuuha!!!) og den anden var "Slagterbanden"/"The Hills Have Eyes". Pludselig skulle butikken udvides. Kælderen blev fyldt op med importfilm fra England - herligt! Men glæden var kort. Det viste sig at den skumle indehaver var ansvarlig for udlejning af 'piratfilm'. Han blev knaldet af Foreningen af danske videogramdistributører. Han fik en kæmpe bøde og gesjæften blev lukket øjeblikkeligt.
Men i starten af 1983 skød der to nye videobutikker op i Helsingør. Den ene butik var videoteket, som havde det største udvalg af videofilm i byen. Videoteket kunne tilbyde et stort udvalg af DK-rentals såvel som engelske rentals. Af spændende titler jeg spottede på videotekets hylder var bl.a. "The Redeemer", "Rise and Fall of Idi Amin", "Motorcykelmassakren" (fra Irish), "Screams of a A Winther Night" (Walthers Video), "Dracula's Virgin Lovers" (engelsk rental) og senere: "Rockerne og discodrengen" ("Mad Foxes"). Videoteket var spækket med fede titler!
Den anden videobix der åbnede var nok den mest besynderlige jeg nogensinde har lejet film i! Udvalget af film var dog ikke så stort som Videotekets. Videobixen hed "Positiv Video" og var et religiøst foretagende. Indehaveren John Eriksen var en spinkel rar jyde med et veltrimmet fuldskæg. Han havde (på 'meget' mystisk vis) fået Kirken til at hjælpe ham finansielt med at få åbnet videobutikken. Hvordan fanden han havde båret sig ad med det fandt jeg aldrig ud af. Butikken lå i en kælder. Jeg husker lige så tydeligt at da jeg trådte ind i lokalet første gang var det ligesom man kom ind i en hyggelig stue. Til højre da man kom ind af hoveddøren havde John Eriksen lavet et hyggeligt arrangement med to eksotiske palmer, et nydeligt rundt bord og to lækre kurvestole. På væggen hang der et stort farvestrålende 3-D billede af Jesus! For enden af lokalet havde man placeret alle videofilmene. Stemningen var extrem hyggelig og jeg nød at komme der! Kirken ejede lokalet og gør det i øvrigt stadigvæk den dag i dag. I dag er stedet lavet om til kaffebar/mødested for de religiøse. Der kan man så mødes i ro og mag og få sig en kristelig sludder over en kop mokka.
Nå, men udvalget i Positiv Video var (set ud fra et kristent synspunkt) ikke specielt positivt. Jo for fanden! For to drengerøve som Mads Laugesen og jeg var det da 'yderst positivt'! Jeg memer, her kunne man leje film som "Coffy", "Foxy Brown", "Slaughter", "Captain Kronos", "Hell Night", "The Exterminator", "Phantasm - Dus med døden", "Jagtområde Jorden", "Det beskidte dusin"... Men desværre gik bixen nedenom og hjem. Det viste sig at John Eriksen havde haft en smudsig og dunkel fortid (som en anden Moses Hansen) som stofmisbruger og var røget tilbage til misbruget. Han havde levet et dobbelt liv som familiefar/stofmisbruger. John gik heelt ned med

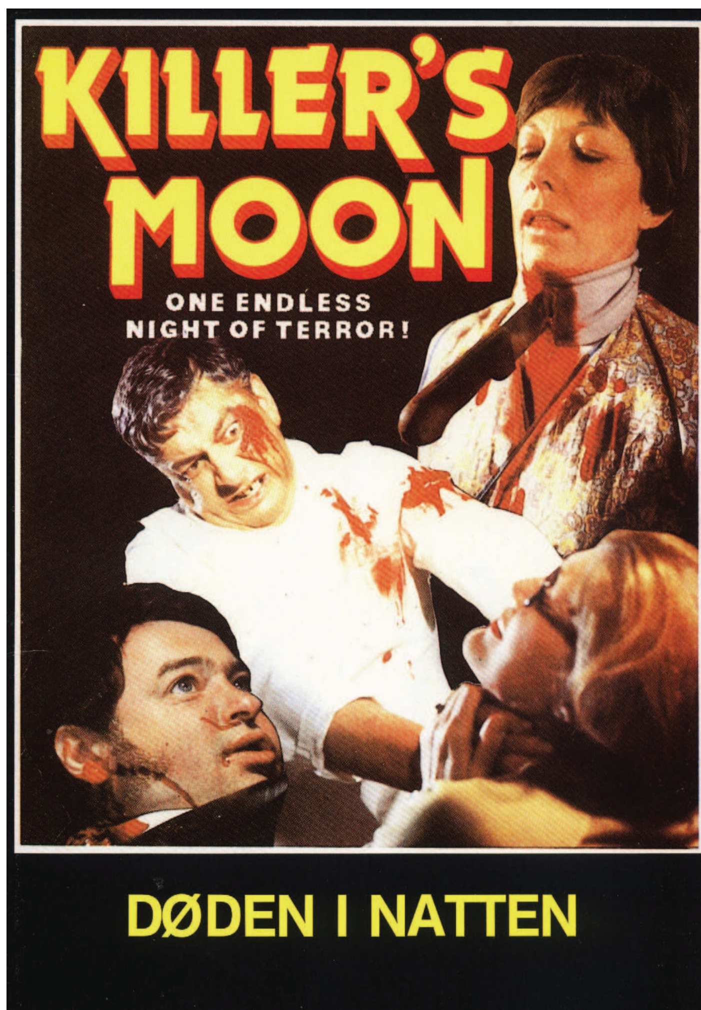

flaget, skyldte penge til videoselskaberne, hvilket medførte at han selvfølgelig ikke havde fået nye film længe. Hans gæld voksede katastrofalt. I et totalt blackout forlod han kone og børn, og drog til Norge for at finde Gud! Om stakkels John fandt Gud oppe i det norske fjelde, må stå hen i det uvisse. Jeg så aldrig John igen.
I 1983 eksploderede markedet for udlejning af videofilm! Man kunne leje film på små og store tankstationer, supermarkeder, kiosker og min lokale købmand havde et 'lille' udvalg fra det regnbuefarvede Hem Video (de er jo som bekendt "fucking rare" i dag). Det var svedige titler som "Alien 2" (den italienske), "Tourist Trap" ("Dødens mannequiner"), "Zack's lov" (af Ilse-instruktøren Don Edmonds) "Kiss of the Tarantula"/"Dødens kys", "Spasmo"/"Grusom død"... selv på den lokale grillbar "Burger Queen" kunne man leje film. Indehaveren af Burger Queen hed Brian, jeg husker ikke hans efternavn. Han var en lille kraftig og venlig fyr. Hos ham kunne man leje samtlige titler fra Video International og Filmlab. Titler som "Ilse - slagteren fra junglefængslet", "Sweet Sugar", "Dracula's blodige slot", "Mareridt i voks", "Springknivssøstrerne", "The Slayer", "Faces of Death 1-2-3", "Macabre", "Woodoo", "Fem lig i fryseren"... osv. I et tilstødende lokale stod alle spillemaskinerne. Jeg husker at Brian ind i mellem måtte hæve sin småhæse stemme hvis der blandt drengerøvene var for mange konflikter om spillemaskinerne. Nå, men på væggene i spillebulen havde Burger Brian valgt at placere sit udvalg af smudsige pornosjaskere. I sandhed en grillbar efter mit hjerte! Længe leve Burger Brian!!!
I løbet af 1983 begyndte jeg at kopiere videofilm. Det startede stille og roligt med at jeg kopierede nogle enkelte favoritter. Jeg lånte en videorecorder af min gode ven Tim Møller, den blev så koblet til familiens video, og så kunne man ellers bare kopiere film så det baskede. Men pludselig tog det fart. Min kopisamling voksede støt. En ældre gut som jeg på et tidspunkt havde lært at kende gennem John (Positiv Video) Eriksen, havde kopieret videofilm længe før jeg overhovedet kom på den smarte idé.
Manden hed Bent Abrahamsen. Bent havde en 'lille' hjemmeudlejningsbusiness kørende, hvor han lejede sine kopier ud for det symbolske beløb af 10 kr. pr.bånd. Men pludselig blev Bent træt af at kopiere film. Han havde godt og vej ca. 100 bånd, med to film på hver bånd. Pludselig solgte han ud af sine kopier og jeg slog selvfølgelig til og købte de fleste af hans bånd. Båndene slog jeg sammen med mine egne kopier, og begyndte selv at leje videokopier ud for 15 kr. pr. bånd. I starten gik gesjæften stille og roligt, men da jeg startede på Handelsskolen i 1984 kom der for alvor gang i sagerne! Jeg havde udfærdiget store lister over mit filmudvalg som gik rundt blandt eleverne på skolen og pengene strømmede ind. Nu da jeg havde fået en bix op at køre betød det også at jeg hele tiden måtte på jagt efter nye spændende titler, for at imponere og tilfredsstille min kundekreds.
Jeg læste i BT en annonce fra en speciel videobutik, der udlejede nye/gamle importfilm fra England. Nogle af de film der blev reklameret med i annoncen var så nye at de på det tidspunkt gik i de danske biffer. Butikken hed "Kanal 23", og lå i Grønnegade i Kbh.
Indehaveren Erik (Tarzan som han blev kaldt blandt venner) var en frisk, forfængelig og flink fyr. Jeg lejede en hel del film i Kanal 23. Nogle enkelte stykker som jeg kan huske var: "Dawn of the Dead", "Christine", "Superman III", "Halloween III - Season of the Witch". Mine kunder blev helt vilde. Nu kunne de leje de nye hede filmtitler som gik i bifferne eller obscure film som aldrig havde opnået hverken bio eller videopremiere herhjemme. Min kundekreds voksede og voksede og det samme gjorde min tegnedreng. Jeg lavede som regel ikke regnskab over hvad jeg havde tjent. Men jeg kan da huske, at jeg engang (for sjov) lavede et månedsregnskab. På en enkelt måned havde jeg tjent ca. 6000 kr. Men en del af pengene blev naturligvis brugt på nye videobånd og film.
Min business tog meget af min tid og ikke mindst min nattesøvn. I sommeren 1985 fik jeg fuldtidsarbejde som pædagogmedhjælper. Det havde jeg dårligt nok tid til! Kopiere og se film til langt ud på natten, og så op på arbejde næste morgen... pheeeww! Det var hårdt og stressende. Da min lyssky piratvirksomhed kørte på sit højeste blev jeg på et tidspunkt lidt småparanoid. Jeg havde læst i diverse aviser om andre som foretog sig det samme som jeg, de var blevet knaldet og havde fået kæmpe bøder og fængselsstraffe. Nogle af de emsige naboer i mit kvarter var begyndt at blive vrede over alt den færdsel som førte ned til nr.14 hvor jeg boede. Det ellers så fredelige rækkehus kvarter var blevet omdannet til en trafikkeret heksekedel med biler, knallerter og motorcykler der konstant fræsede ned af vejen. Jeg fik naturligvis mange klager og måtte efterhånden se i øjnene at det var på tide at holde lav profil. Folk måtte simpelthen parkere deres køretøjer et andet sted end på Holbergsvej. Og jeg måtte skære ned på antallet af kunder. Jeg havde på et tidspunkt ca.90 kunder, det var alt for mange! Dårlige kunder røg ud, det lyder kynisk, men jeg var simpelthen nødt til det, da min gesjæft havde vokset mig over hovedet.
I sommeren 1986 indtraf der en begivenhed! Daniel Greene fra Sergio Martino's "Queruak - Hands of Steel" kom på publicity besøg i Hørsholm Videocenter. Filmen blev udgivet af Video International. Men det specielle var at den fik bio/videopremiere på samme tid, hvilket aldrig var sket før. Filmen fik masser af reklame i diverse aviser og ugeblade. Det var meningen at jeg skulle til Hørsholm (som ligger 25 km fra Helsingør) for at sikre mig en autograf af mr.Greene. Jeg nåede desværre aldrig frem, men da jeg var i Hørsholm Videocenter et par uger efter begivenheden hang der nogle fotos af Daniel Greene og personalet i en stor glasramme bag disken som var blevet skudt af en pressefotograf på premieredagen. Jeg gad da godt vide hvor disse fotos befinder sig i dag!
En anden film der også havde bio/videopremiere samtidig var dramaet "Echo Park" med Tom Hulce. Det var igen Video International der stod for denne udgivelse. Selskabet nåede at udgive en række film efter "Echo Park" men (så vidt jeg kan huske) gik dette legendariske videoselskab fallit i starten af 1988. Året 1987 var ellers det år hvor de fleste videoselskaber

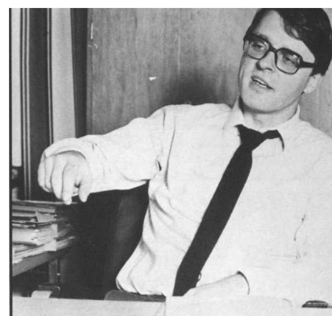

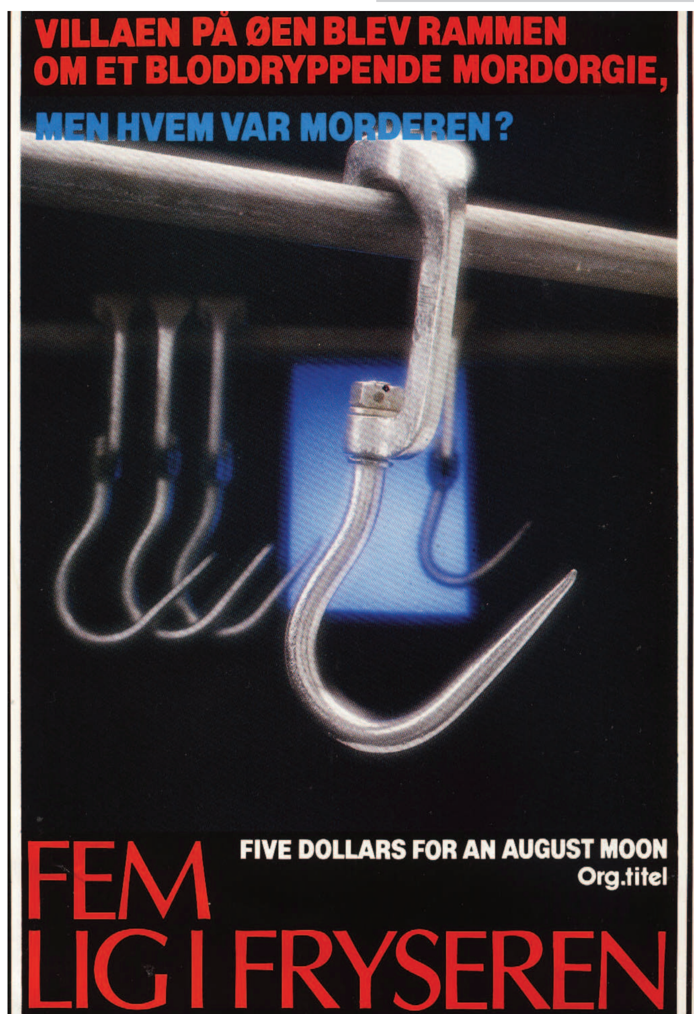

drejede nøglen om. Andre af de gamle selskaber som f.eks. DVS, Krone Film, Gadeby, Polygram, Video Action osv havde lukket ned forlængst! Men i 87 var det Juno Media, Irish, Panorama og (men jeg er ikke helt sikker i min sag) Filmlab der stoppede distributionen af film. Helt nøjagtigt hvor mange videoselskaber der drejede nøglen om på dette tidspunkt husker jeg ikke helt præcist, men det drejede sig om en hel del! Slut 80'erne var nogle hårde år for de mindre selskaber i branchen. Det var de store kommercielle selskaber som Warner Home, Esselte Video, Nordisk Film der tromlede hen over de mindre selskaber med deres store udvalg af mainstream actionfilm. AB-Collection klarede skærerne. Men også dette selskab blev mere og mere mainstream orienteret. En forbandet skam, da netop AB-Collection startede som videobranchens 'slemme dreng'. Ok! Der var sgu mange 'slemme drenge' i videoens guldalder. En bunkevis af små selskaber dukkede op og forsvandt hurtigt igen. Ingen tvivl om at mange af disse selskaber blev drevet af folk der (har jeg ladet mig fortælle) ikke var helt fine i kanten. Men det lakkede langsomt men sikkert mod enden i 87. Vi nærmede os slutningen for italienske horror/exploitation udgivelser.

Det var i det hele taget småt med udgivelser af herlige/snuskede obscure trashfilm som ellers fyldte meget af det fantastiske videoudvalg i den første halvdel af de fede 80ere.
1987 var også det år hvor jeg måtte stoppe med udlejning af videokopier. I nærheden af min bopæl åbnede en ny videobutik. Butikken hed "Bogart video". Indehaveren Kim Bogart, Sam blev hans øgenavn, havde hørt rygter om min lyssky forretning og ville have mig stoppet med alle midler. Jeg blev advaret af hans førstedame i butikken. Jeg følte nærmest jorden brænde under mig, så jeg stoppede øjeblikkeligt! Det var ret passende, for samme år startede jeg på seminariet og havde derfor ikke tiden til at drive gesjæften i samme omfang som tidligere. Men jeg stoppede naturligvis ikke med at se film eller kopiere til eget forbrug. Filmkiggeri har jo altid været min hobby. Så i 1988 skete der noget ret så interessant! Jeg fik et tip af min gode ven Martin Schmidt angående en videobutik som havde stort set alt hvad hjertet kunne begære af bl.a importerede horrorfilm. Bixen skulle efter sigende slå Kanal 23 med flere længder. Det viste sig at være Film og Videoudlejningen på Nørrebro! Da jeg første gang så med egne øjne det udvalg som udlejningen kunne tilbyde glemte jeg næsten at trække vejret. Jeg måtte sande Martins ord. Her var bare ALT!! Jeg gik bare heeelt amok. Jeg var sammen med én af mine gode filmvenner Mark Nielsen, vi lejede 14 film og isolerede os en hel weekend. Jeg kommer stadigvæk i udlejningen. Det er uden diskusion den bedste videobix som er tilbage i dette land, og så har den ikke forandret sig synderligt siden jeg kom første gang. Når man står inde i udlejningen er det fuldkommen som om man er tilbage i de fede video 80'ere.
Den anden videoimportbix Kanal 23 lukkede i starten af 90'erne. Ejeren Erik (Tarzan) var igennem mange år blevet jagtet af de danske videogramdistributører med Johan Schlüter i spidsen for udlejning af import film. Man mente åbenbart at det var til skade for det danske video/biograf marked. Erik havde betalt utallige bøder. Til sidst kunne Eriks nerver ikke holde til presset længere, han drejede derfor nøglen om og (værst af alt) tog sit eget liv!
Når jeg i dag ser tilbage på de skønne video 80'ere bliver jeg ret vemodig. Denne filmkultur som bugnede i 80'erne er jo totalt forsvundet i dag. Dengang var det altid spændende at komme ind i en ny videobutik. På grund af de mange videoselskaber var udvalget enormt broget. Der var ingen videobutikker der var ens som tilfældet er i dag med Playtime og Blockbuster. Det er enormt trist at videomarkedet i dag er så ensrettet og mainstream domineret.
Jeg begyndte i midten af 90'erne af collecte de gamle danske udlejningskassetter fra videoens guldalder. Som de fleste jo nok ved så er mange af de gamle kassetter blevet destrueret for år tilbage. Uhyggeligt at tænke på, men gudskelov har det været muligt at støve en hel del op alligevel. Disse gamle rentals er jo de eneste minder man har tilbage fra de gode gamle videodage. Sørgeligt men sandt!

Johan Schlüter, sekretær for Foreningen af Danske Videogrammer, i "Video nyt" nr. 2/3 Juni 1982 (Red.)

BAGOM FILMBRANCHEN

Af Palle Brahe

Da jeg i 1983 startede som grafiker og informationsmedarbejder, anede jeg ganske enkelt ikke hvad det var jeg gik ind til. Det eneste jeg vidste var, at det handlede om film og at det firma jeg var blevet ansat i distribuerede film ud til videoforretninger som på daværende tidspunkt blomstrede op overalt.
Min primære opgave gik ud på at 'fordanske' amerikanske filmplakater med danske titler. Grundmaterialet fulgte med når selskabet købte en film på de forskellige filmfestivals rundt om i verden. Firmaet hed: Video International, og lå på Gasværksvej 16 på Vesterbro. De havde film i alle afskygninger. Gamle sort/hvide danske film, så som STENBROENS HELTE, HELLE FOR LYKKE osv. - alle sammen film som stammede fra det gamle filmstudie: Saga Studierne. Endvidere et hav af typiske 'B-film' som både var synkroniserede og optaget i Fjernøsten. Samt en masse film med karatehelten Bruce Lee. Karate og action samt undervandsscener var noget der solgte. Så billedmæssigt var det jo en naturlig ting at jeg gik efter netop disse billeder fra filmen, når der skulle bygges henholdsvis et cover og plakater op. Vi klippede direkte fra filmstrimlen på 35 milimeteren. Alt gik godt og firmaet blomstrede op, og der blev råd til bedre og større film.
I 1986 købte firmaet en film som hed QUERUAK - HANDS OF STEEL. Den var ikke engang færdigfilmet dengang, men man løb chancen. Desværre omkom hovedrolleindehaveren midt i optagelserne under et 'stunt' han selv ville udføre, og nu var gode råd dyre. Filmen var næsten i kassen og man kunne ikke afslutte den pga. denne skuespiller. Nede i Italien sad en tegner med en meget høj timeløn. Han havde fremstillet en flot plakat, som var i bedste 'Terminator-stil'. Desværre måtte han lave den om igen, men med en anden skuespiller. I 1985 var hans pris for sådan en opgave ca. 10.000 dollars, så han fik vidst nok en dobbeltindtægt på denne tragiske hændelse. Som man siger: Den enes død, den andens brød!
Man fandt en lignende skuespiller som havde en fremtid for sig i Hollywood. Han hed Daniel Greene, og havde medvirket i en masse serier, bl.a. i FALCON CREST og andre soap operaer. QUERUAK blev færdig og da filmen skulle have biografpremiere ville man gerne have stjernen til Danmark for at gøre reklame for den. Video International lå i faste telefonsamtaler med Hollywood og Daniel Greenes manager. Til sidst lykkedes det og der blev sat en dato.
Daniel Greene blev booket ind på Scandinavia Hotel, på en af de dyreste suiter. Han havde sin egen træner med til fysiske træningsprogrammer. Video International indkøbte træningstøj med hans navn på ryggen og med filmens titel, caps o.s.v. Disse træningsdragter blev nærmest delt ud til højre og venstre.
Han fik stillet et træningscenter til rådighed døgnets 24 timer på

Scandinavia, samt privatchauffør. Da dagen startede og han skulle på 'charmeoffensiv' skulle han naturligvis bære en af vore indkøbte træningsdragter med navn og titel på. Han fik udleveret en XXl størrelse, men kunne ikke passe den. Han havde så store overarme at ærmerne ikke passede, så dem måtte vi ganske enkelt klippe af. Den dag skulle han præsenteres i firmaet. Jeg fik ærlig talt et større chok da der stod en yderst flot mand med et tandsmil, muskuløs og omkring 2 meter høj, og rakte mig højre hånd. Jeg gav ham min som pludselig forsvandt som en babyhånd i hans. Han var sgu stor. På størrelse vil jeg tænke, som Arnold Scwartzennegger i muskler og højde! Høfligt spurgte han mig, hvad jeg eksakt lavede. På mit lidt 'skoleengelske' fortalte jeg ham hvad det var jeg gik så højt op i. Han lyttede interesseret, og kiggede i lup ned i mit lysbord som bestod af billeder af ham selv fra filmen, som vi netop var ved at klargøre en filmplakat med til biografbrug. Siden blev han kørt tilbage på hotellet, og det var meget lidt jeg så ham derefter. Dog var han i firmaet er par gange siden. Men hvad der foregik bag de lukkede døre ved jeg ikke. Det hører til de mere private sager...
Video International begyndte at køre helt godt, så ledelsen besluttede at åbne en afdeling mere. Den skulle hovedsageligt beskæftige sig med biograffilm. Man købte derfor Carlton biografen på Vesterbrogade som havde et ry for at være en pornobiograf. Dette ry skulle for alt i verden manes i jorden, så biografen blev totalt renoveret, med flysæder nede i biografen og med masser af benplads. Publikum skulle sidde mageligt når de så en god film. Desuden skulle der i indgangen laves marmor gulve og en lille café og længere inde igen en lille hyggelig bar, inden man gik ind til selve forestillingen.
Men det gik lidt trægt med salget af billetter. Man kørte en polsk film-uge med nogle spæde filmforsøg. Oppe i den anden ende af byen, i Palads, kørte de alle de seneste nyheder med masser af action i. Det var en hård konkurrent. Jeg foreslog som 'mediemedarbejder' at man skulle finde ud af at forhandle sig til en masse af de danske film og lave caféens gulv om til Broadway med aftryk af kendte danske skuespillere som stadig levede. Og på premiere aftenen skulle de så være æresgæster og sætte deres aftryk i en af stenene. Men i 1985 var det ikke så interessant. Man ville køre italienske Fellini film som man mente at der var et forsømt publikum til. Det blev det desværre ikke bedre af og økonomien dalede.
Gruppen 5 X Kaj opsøgte os og ville leje biografen til at køre deres show "Sofaløven". Det var noget som kunne få folk ind. Men desværre levede 5 X Kaj heller ikke evigt og det så atter sort ud. Biografen begyndte nu for alvor at give underskud, hviket betød at man var nødt til at trække penge ud af Video International, så også den begyndte at halte økonomisk. Som tiden gik var der dårligt til lønninger. Man kunne ikke indkøbe flere film og myndighederne havde beslaglagt en del af de film som lå på lageret som dækning for det skyldige. Det gik i 3 år. Man prøvede virkelig på at redde hvad der kunne reddes, men det var de sidste krampetrækninger og man måtte i 1989 dreje nøglen om.
Livet skal jo gå videre og videobranchen lever da også endnu, bare ikke med Video International.
I dag er bygningen delvis jævnet med jorden. Der er kun minderne om 8 turbulente, men meget spændende år som jeg vil tænke på som en tid der var. Det er vist den sidste filmstrimmel, der er tilbage i mit hovede.

PSYKOPATER I PYJAMAS

Af Frank Brahe

Hvad gør en superhelt? Vi kender dem jo godt; Superman, Edderkoppen, Batman osv. alle i dette småperverse tøj og de særeste evner, nogle bliver store og grønne, andre spytter spindelvæv, nogle deler personlighedsspaltning med en fucking flagermus, jo dette er et eller andet sted for viderekommende. Superman er måske det tætteste vi kommer på en portrætfilm af en Gud, (i sado underhylere) tydeligst vist i mesterværket SUPERMAN THE MOVIE fra 1978 - en film jeg bare elsker, men kigger man forbi mainstream sumpen, og leder på de "obskuriøse" hylder finder man superheltefilm af en lidt anden kaliber, og det er her vi dykker ned, i denne samfundskronologiske - samt konspiratoriske og filosofiske artikel, og et sted skal man starte, det ene er jo lige så godt som det andet…

Så vi starter med SUPERARGO AGAINST DIABOLICUS… nøjjj en film… Der er denne wrestler med store samvittighedskvaler, han har det enormt skidt med sig selv, fordi han myrder alle sine modstandere i ringen. Det er SUPERARGO, en motherfucker stor klump i meget rødt og meget stramt nattøj, han har også en sort maske på, som han kun tager af off screen, så vi, det måbende publikum, ikke får ham at se… why? Nå, men han har en del sære evner; kan holde vejret i 7 min., hans blod stivner ret hurtigt (vist ved, at en mand fra efterretningstjenesten stikker en kniv i armen på SUPERARGO, som hverken bløder eller kan mærke noget), han kan også fryses ned (uden der sker noget ved det)… og ja, en masse mere, altså en god mand at have på holdet, og det er det efterretningstjenesten har regnet ud, og ud over at stikke en kniv i armen på manden… (moderat fysisk pres ville

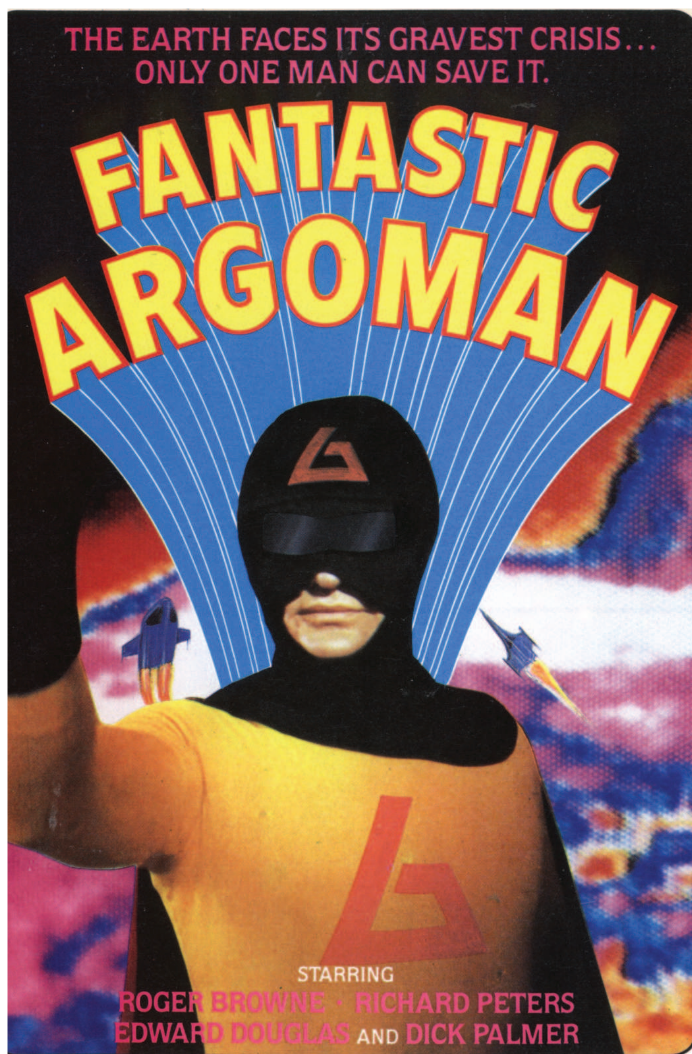

Arne Melchior nok kalde det, well, Arne Melchior var jo til urinsex,* så hvorfor ikke) fortæller de ham, at det er hans vej ud af denne frygtelige drabsdepression SUPERARGO er havnet i… well, idioten hopper på den, og bliver sendt ud på sin første opgave, selvfølgelig i sit fetish-nattøj. SUPERARGO's opgave er nogenlunde sådan; På en lille ø bor DIABOLICUS, han er en skidt fyr (læs: skurken) han laver sit eget guld, bl.a. via uran som han stjæler, hans skumle plan er at oversvømme markedet, lave økonomisk kaos, og så snuppe verdensherredømmet - piece of cake - eller hva'? Der var lige en ting han havde overset, nemli' SUPERARGO!!! Der er vilde nævekampe, fæl tortur, hjernevask, ildebrand, dykkerfights (under vandet), biljagter, space rockets i weird design og tæppebombning af en "Bounty ø"…. Og meget meget mere, ja, her må lige nævnes noget af det equipment filmen blærer sig med; der er slikkepinde, halstabletter, skudsikre veste og det mest bizarre klaver i filmhistorien. SUPERARGO AGAINST DIABOLICUS er et spoof af dimensioner, ikke en prut bliver slået rigtigt, der er huller i handlingen, historie og cirka i hver scene, altså et psykedelisk partymix af James Bond, Fantomet, Batman og min bare røv, og derfor pisse underholdende at kigge på, udsendt på dansk video af DVS, lidt uheldigt afmasket i bunden, directet af Nick Nostro.. ja.. ja.... *nå, ja, goe gamle Arno aner ikke en skid om urinsex, det var bare sjovt at skrive.

Næste film vi plager os selv med må så være Alberto de Martino's PUMA-MAN… åh, kære Gud skal jeg virkelig skrive om denne?? (YÆP! God speaking..) selvfølgelig skal jeg det, for det er en herlig film, betydelig bedre end SUPERARGO… syn's jeg. Hvad har vi så her? Jo, det lugter langt væk af sci-fi, på en planet er der vistnok en puma gud…men på jorden er en maske….som kommer fra rummet, den er altså på et museum - masken, som på en eller facon er havnet i hænderne på skurken, mesterligt spillet af Donald Pleasence… Jeg har altid undret mig over den mands nikken til de allerværste roller - but thats another story…. Han myrder amerikanere, fordi han ved, at på et eller andet tidspunkt vil han på den måde finde Pumaman. Det er noget rod, for så er der denne Højestepræst, med Alien-pluskæber, som også søger Pumaman, men det er af mere venligsindede årsager. Denne Højestepræst er for øvrigt spillet af den samme mand som spillede en lille rolle i THE EVIL THAT MEN DO - nemlig ham Charles Bronson løfter, udelukkende ved at tage fat om hans diller… well, højestepræsten har et lille kodex - en lille remse.. "hver mand er fri - hver mand er Gud" (I love it), det render han rundt og gentager bl.a. for at overbevise pumamanden om, at han vitterlig er pumamanden! Men okay, det hele kommer i gang og hvilke sager har vi så her:
Pumamanden kan spille død i ti minutter - sætte hjertet i stå, han flyver fremragende i sin røde kappe og én ganske særlig evne; han kan rejse over store afstande ved tankens kraft, altså transcendere…. Men det er han også nødt til, når han kæmper mod en Donald Pleasence i stramt læder outfit, som vil erobre verden (igen), Han (Donald) har denne maske i et rum, hvori der står voksmasker af dem han har magt over, der ligger nogle hypnoseevner gemt i denne maske fra Pumaplaneten, og igen hvis det lyder rodet er det fordi det er noget rod, men pyt, kærligheden overvinder alt, hvilket også er en del af pointen i PUMAMAN, men hvorfor er det så en bedre film end SUPERARGO AGAINST DIABOLICUS? Jo, først og fremmest har den en del "egne" ideer, okay, okay, den stjæler, men alligevel har den kreativitet der gør den til 77 minutters "easy-cheesy-drag-galla" for alle pengene…

THE THREE SUPERMEN IN THE JUNGLE er næste kostumebal, instrueret af Bitto Albertini og hellige bananflue, lad det være sagt med det samme den er "far out" - det er weird shit, lad mig prøve at danne et billede af filmen, men tilgiv, jeg troede sku en overgang, at jeg havde sniffet 6-7 baner flormelis for meget, denne film er syreflip! Vi har disse tre seriøse psykopater der render rundt i junglen, den ene kan ikke tale med mennesker, kun sære lyde kommer ud af hans mund, men til gengæld kan han tale med dyrene?! Og sådan bliver det ved, de har en "jordorm", en bil der kan køre under jorden, de er klædt i rødt

nattøj med sorte underboxer, de kæmper mod nogle russere, der danser kosak danse midt ude i junglen hver gang de har en succesoplevelse, de bliver venner med nogle amazonbabs (som de prøver at bilde ind, at de er kommet for at kigge på blomster!), fanges af kannibaler, der vil koge dem i kæmpe gryder…. Holy cartoon hero!! THE THREE SUPERMEN IN THE JUNGLE er totalt slapstick - én sætter sig på et pindsvin og render rundt med pigge i røven, en anden falder i søvn på en oppustelig krokodille og når de tager deres sorte superhero briller på bliver de usårlige - tåbelighederne står i kø, jeg kunne blive ved, sjovt er det dog at spotte de symboler der ligger inde i filmen hist og her, vi ser: halvmåner (muslimske?), hammer og segl (kold krigs pis og papir) og igen bliver det hele lidt bøsset og drag-agtigt… en fucker af en film, intens lidelse, trættende og fast forward knappen kaldte flere gange, but then again, den slags film kalder på (min) nysgerrighed, hvor dumt ender dette? Hvad finder de nu på? Det kan ikke passe, at der findes film der er så tåbelige…. Og THE THREE SUPERMEN IN THE JUNGLE er tåbelig og irriterende - det er sådanne film der skiller fårene fra bukkene.

Efter denne omgang kunne kun én film ryge ind af frontloaderen, nemli' THE FANTASTIC ARGOMAN, som vistnok er den grundlæggende "Argoman-film", nogle vil sikkert påstå at SUPERARGO AGAINST DIABOLICUS er en parodi på THE FANTASTIC ARGOMAN - yah, well, that don't fool me - måske rigtigt, men tilbage står, at disse film er i en kategori for sig. Men hvad er så THE FANTASTIC ARGOMAN for noget? Ja det er stort set det samme som ovenstående, denne gang er "superhelten" klædt i gult, med rød kappe, og har de sejeste telepatiske evner, der styrer alt lige fra biler, flyvere, flyvebåde og til mennesker - gode evner, når man er oppe mod "Jennabel" - The Queen of the world, ja, det vil sige hun regner med at blive "Queen" inden så længe. Hun har nemlig en juvel på størrelse med en fodbold, og den kan hun bruge i sin "kosmiske pistol" der kan lave mennesker til robotter som KUN adlyder hende…. Men altså, der er jo lige Argoman, som også er kunsttyv (har bl.a. den originale Mona Lisa hængende, men til gengæld har han hængt en kopi op på Louvre… publikum kan alligevel ikke se forskel, siger han.. ho! Good point!), udover at være kunsttyv, og kussetyv… og her taler vi virkelig om en playboy-madman-scorekaj så ikke en trusse er tør, jeg kunne remse eksempler op fra filmen, som ville sende mr. Hefner lige tilbage i rullestolen - men det gider jeg så ikke. Argoman hjælper også Scotland Yard i denne alvorlige sag, og tro mig, Scotland Yard, har ansat de tåbeligste "dicks" ever seen on screen, men what the fuck, i starten af filmen arbejdede han for russerne på en opgave i Kina. Argomans største svaghed er, at efter han har været sammen med en kvinde, er hans superheltekræfter ubrugelige i sex timer efter hoppeturen, hvilket jo så kræver lidt tilrettelægning i den anden ende, men det klarer Argo fint. THE FANTASTIC ARGOMAN er selvsagt en underlig film, der er spandevis af nævekampe, telepatiske svæveeffekter og coolest af alt, så må man ligge mærke til Argomans bevægelsesmønster, især når han har sin weirdo natpy på, der er virkelig tale om cartoon freeze bevægelser og vildt spøjst at kigge på, derudover er THE FANTASTIC ARGOMAN nok også den mest gennemtænkte (?) film, ikke at den er fejlfri eller "god" men nok den der har det mest naturlige drive og den bedste "handling" af det lille udvalg som jeg har skriblet om, jeg ville dog stadig, til enhver tid, blandt disse film vælge PUMAMAN som den fedeste film, igen fordi den er kreativ, tåbelig, rodet og totalt funky!

Mens jeg har siddet og set disse film, har jeg selvfølgelig tænkt på, hvem mon egentligt var målgruppen… enkelte kunne være direkte børnefilm, men igen, jeg er ikke sikker på at alt den "sorte" humor ville ramme de små poder og endnu mer' usikker på om de ville trække fulde biografer i 60'erne og 70'erne… Disse superhelte film er spoof - kitch så det rykker, og man tilgiver meget her 30 år efter filmene er lavet, der skal nok være mange der samler/jagter disse film i dag, men dengang? Var der kø ved biolugerne? Skulle de elskende par helt sikkert ind og se disse film? Interesserede det overhovedet producenterne? Vi vil never find out. Superheltefilmene lever stadig, tænk på Batman, som vel er seneste succes på området, eller UNBREAKABLE med Bruce Willis, som et frisk forsøg på at skabe en helt ny Superhero, ved første kig, måske skuffende, men den har altså noget - et eller andet… men det er op til en anden ghostwriter another time…

Superargo against Diabolicus (Superargo contro Diabolikus), instruktion: Nick Nostro, Italien/Spanien 1967
The Puma Man (L'Uomo puma), instruktion: Alberto De Martino, Italien 1980
Three Supermen in the Jungle (Che fanno i nostri supermen tra le vergini della giungla?), instruktion: Bitto (Adalberto) Albertini, Italien/Spanien 1970
The Fantastic Argoman (Come rubare la corona d'Inghilterra), instruktion: Sergio Grieco, Italien 1967.
Alle fire film er yderst sjældne. (Red.)

ZORRO - ALLE RIGTIGE DRENGES HELT!

Af Nils Markvardsen

Han er iklædt sort fra top til tå og hans øjne er skjult bag en maske. Han har tjek på kvinderne, fægter elegant og kæmper for retfærdighed. Ud over disse synlige karakteristika, hvem er Zorro så egentlig og hvor stammer han fra? Det er ikke helt forkert at kalde Zorro en variant af Robin Hood, der jo som bekendt blev berømt for at stjæle fra de rige og gi' til de fattige. De første nedskrevne fortællinger om legenden Robin Hood er fra årene omkring 1550. Indtil da har sagnet om hans gode gerninger sandsynligvis gået fra mund til mund gennem generationer. Historikere har ivrigt diskuteret om karakteren er ren fiktion eller om der virkelig har levet en sådan fredløs i Sherwood skovene omkring Nottingham. Det kommer der jo nok aldrig et endegyldigt svar på, men ét er sikkert, Robin Hood har været inspirationskilde til en lang række andre helteskikkelser og én af dem er Zorro. Navnet Zorro betyder "ræv" på spansk og snu er vores ven da også. Han levede ikke i virkeligheden, men blev opfundet af amerikaneren Johnston McCulley i 1919, hvor han skrev "The Curse of Capistrano". Fortællingen foregår i Californien, under det spanske styre, hvor folket kæmper for de mest basale rettigheder. Én mand (Don Diego de la Vega) der tilhører overklassen, får nok af borgerskabets tyranni. Om dagen læser han digte og dovner på ægte rigmandsmaner, men om natten tager han den sorte maske på og bliver til Zorro. Han kæmper bøndernes kamp mod de rige godsejere og ender med at blive folkets mand... Med årerne er der skrevet langt over 50 forskellige bøger om Zorro og alle rigtige drenge har hørt om manden med den sorte maske. Der findes ligeledes et utal af filmatiseringer, fra hele verden, om Zorro's bedrifter, startende med Fred Niblo's stumfilm The Mark of Zorro i 1920 med Douglas Fairbanks i hovedrollen. Jeg husker, som lille dreng, at ha set en del af disse film på TV. Det der fascinerede mig var tanken om at ta en maske på og med ét bli' en anden. Tænk hvis jeg også kunne gøre det?! Bruce Wayne mistede sine forældre, da de blev skudt (i øvrigt efter at ha set én Zorro film i biografen!), da han var seks år gammel. Han dedikerede sit liv til at bekæmpe kriminaliteten i Gotham City og blev til "Batman". Zorro er helt klart beslægtet med en helt som Batman, da drivkraften i dem begge er viljen. De vil for alt i verden ændre tingens tilstand til det bedre og netop den vilje gør dem uovervindelige. Zorro er ligesom Batman et "normalt" menneske i hverdagen og han kan så trække i dresset, når han ønsker det. Forskellen på de to er deres remedier. Batman havde en højteknologisk hule med alskens udstyr og så havde han jo en hjælper - Robin. Zorro havde ikke en masse remedier til hjælp, men han havde mandsmod, kunne fægte og var meget, meget stor i mit univers. Når jeg ser de ældre filmatiseringer i dag, bliver der trukket kraftigt på smilebåndet, for det er med al ære og respekt en gang uskyldig, drengerøvs underholdning. Ikke desto mindre har jeg altid været fascineret af film, der foregik (gerne til hest!), i en verden langt væk fra den kendte. En serie som Dick Turpin var lige sagen. Det samme var tilfældet med filmatiseringer af "De Tre Musketerer" og ikke mindst alle disse westerns der blev vist på TV. De nævnte genrer er nært beslægtet og der findes sågar film, der mikser det ene med det andet. Der er westerns med kraftig Zorro inspiration som eksempelvis Giovanni Grimaldi's Starblack fra 1966, hvor Robert Woods er en maskeret hævner. Joaquín Romero Marchent's Zorro the Avenger (1962) og The Shadow of Zorro (1963) foregår i et western miljø med alt hvad det indebærer - saloon, sherif, gunfight osv. Der er også Zorro film blandet med musketerer som i Luigi Capuano's Zorro and the Three Musketeers (1963). Man bliver aldrig for gammel til et godt eventyr, siges der. Jeg vil i hvert fald gøre mit til at vække drengen i dig og hvis du ikke er helt afvisende over for tanken, så synes jeg, du skulle læse videre...

Selvom der er lavet mange "Zorro" filmatiseringer, så er de fleste forholdsvis svære at opdrive på video. Den nemmeste at få fingre i er helt klart det sidste skud på stammen - Martin Campbell's blockbuster The Mask of Zorro (1998) med Antonio Banderas. Den kan lejes og købes i diverse film relaterede forretninger. Derudover kan en del af de ældre, amerikanske indspilninger, opdrives på engelske og amerikanske salgskassetter. De europæiske Zorro film er endnu vanskeligere at få fat i, da de fleste kun er udsendt på gammel lejevideo. En stor del af filmene findes på det hedengangne selskab "Cinehollywood", som eksisterede i starten af firserne og som blandt andet distribuerede til Skandinavien. Den Zorro film der oftest dukker op her i landet, i diverse byttebikse, er Filmlab's udgivelse af Gianfranco Baldanello's Son of Zorro (1973). Den gemmer sig under titlen "Zorro Den Maskerede Hævner". Det er en meget uskyldig film, idet action scenerne er totalt harmløse. Det skal siges, at det kendetegner genren. Jeg har aldrig set en Zorro film, hvor der har været blod eller brutalitet i luften. Denne udgave, som mange andre, byder på den klassiske afslutning hvor en smuk kvinde, tidligt i filmen, mod sin vilje, har giftet sig med en mand bestemt af faderen. I afslutningsscenen kommer Zorro iført maske og spørger hende, om de ikke skal stikke af sammen. Hun er betaget af ham og har lyst til at gøre det, men siger nej, da hun er gift og ikke vil svigte sin husbond. Han tager masken af og hun ser til sin glædelige overraskelse, at det er hendes mand og de lever lykkeligt til deres dages ende. Zorro genren byder på sådanne klassiske indslag. Det er jo selvsagt alt andet end overraskende, hvis man altså har set flere Zorro film, men på en eller anden måde er det også charmen ved disse film?! Et andet fast indslag er Zorro's mærke - "Z". Han ynder, med sin kårde, at slå Z'et i gardiner, på mure eller til tider ridse det i panden på fjenden! Derudover er der de faste fægtekampe, hvor han med list og behændighed overvinder sine modstandere, selvom de er mange. Disse kampe virker som en blanding af alvor og underholdning. Zorro laver nemlig

sjov med dem og slår dem knockout på alle mulige og umulige måder. Det foregår ofte på byens torv og folket overværer disse kampe og nyder at se soldaterne blive til grin... Zorro er, hånden på hjertet, en meget entydig karakter. Han er god hele vejen igennem og har ingen skyggesider. Han handler på folkets vegne og risikerer sit liv i retfærdighedens navn. Det får ham selvfølgelig til at fremstå lidt uvirkelig og overnaturlig - altså en rigtig helt!

Én af de bedste Zorro filmatiseringer er Duccio Tessari's Zorro (1974) med Alain Delon. Denne film blander på glimrende vis komedie med action og leverer god Zorro underholdning. De involverede er da heller ikke ukendte kræfter. Duccio Tessari står bag fremragende spaghetti westerns som A Pistol for Ringo (1965) og Return of Ringo (1966). Han har lavet neglebidende gialli som Bloodstained Butterfly (1971) og crime klassikere som Big Guns (1973) og Puzzle (1974). Alain Delon er én af Frankrig's mest anerkendte skuespillere og huskes fra mesterværker som Jean-Pierre Melville's Le Samouraï (1967) og Red Circle (1970)... Alain Delon ses i rollen som en nyvalgt guvernør, der erfarer, at området ledes af et korrupt styre. Han springer i al hemmelighed i Zorro dresset og tager sig af den beskidte affære. Det der først og fremmest gør denne filmatisering til noget specielt, er action scenerne. Zorro afvæbner sine fjender ved at svinge en sorte pisk med sådan en elegance og præcision, at han virker helt uovervindelig. Han laver eksempelvis det klassiske "Z" i sine fjenders tøj ved piskens hjælp! Fægte kan han naturligvis også og modstanderne falder som fluer. Alle disse slagudvekslinger er eminent koreograferet og det er virkelig en nydelse at iagttage. Afslutningsscenen er filmens absolutte klimaks og varer cirka ti, hektiske minutter. Zorro er oppe mod overskurken og der bliver kæmpet på snævre afsatser, trapper og sågar i et kirketårn! Der er spænding og dramatik for alle pengene og jeg skal nok lade være med at røbe, hvem der vinder :o)

I den modsatte ende af underholdnings barometeret findes eksempelvis Franco Lo Cascio's The Mark of Zorro (1975). Det er en komedie film af værste skuffe, da skuespillerne er totalt overgearede og det er ren lagkage komik. George Hilton ses i hovedrollen som Zorro. Hilton kendes først og fremmest for hans medvirken i utallige spaghetti westerns i 60'erne og 70'erne. Når Hilton er værst, så fjoller han rundt og slår med stegepander, som han gjorde i Giuliano Carmineo's komedie western The Crazy Bunch (1974). Hilton følger op på denne western i The Mark of Zorro og slår en masse fjender ned med køkkenudstyr. Det er ulideligt og helt ubeskriveligt dumt. Instruktøren lavede da også kun denne ene Zorro film og i dag er han beskæftiget indenfor porno branchen i Italien. Zorro action mestrede han ikke, men noget tyder på, at han har mere forstand på lagengymnastik, da han blandt andet har arbejdet sammen med berømtheder som Joe D'Amato og Sarah Young! Når nu lige snakken falder på det smudsige, så må den mest beskidte Zorro film da også frem i lyset. Der er lavet mange vinkler på Zorro karakteren, men ingen skiller sig mere ud end William Allen Castleman's og Robert Freeman's The Erotic Adventures of Zorro (1971). Filmen er produceret af legenden David F. Friedman, der ligeledes producerede trash klassikere som Hershall Gordon Lewis's Blood Feast (1963) og Two Thousand Maniacs (1964) og ikke mindst Don Edmonds's notoriske nazi-sleazert Ilsa, She Wolf of the SS (1974)! Fortællingen foregår godt nok i Californien og spaniolerne undertrykker folket, men så hører ligheden med de øvrige film i genren også op. Zorro er nemlig forvandlet til en bøssekarl, der er klædt i rødt tøj og bærer paraply! Om natten lægger han de påtagede homo tendenser på hylden, trækker i det sorte tøj og ser nærmere på kvinderne! Filmen er jævnt sleazet og når de fattige bønder ikke kan betale deres skat, så må deres døtre betale af i naturalier! Der er bryster og duske i lange baner. Filmen byder på mange softcore scener og der er endda enkelte, der er lige på grænsen til hardcore! Puuhaaaaa lad os så få uskyldigheden tilbage!

Rouben Mamoulian's The Mark of Zorro (1940) vækker minder som få film. Jeg så den første gang på TV som knægt og den gjorde et enormt indtryk på mig. Eventyret starter i Madrid, hvor Don Diego "Zorro" (Tyrone Power) uventet bliver kaldt hjem til Californien. Imidlertid er faderen ikke længere ved magten, da han er blevet tvunget til at gi posten til den korrupte Esteban (Basil Rathbone). Don Diego vælger at spille et spil, hvor han fremstår som en fimset fyr, der er bange for at få jord under neglene og i øvrigt har våbenskræk. Faderen er dybt skuffet over sin handlingslamme søn, der fjoller rundt og retter på tøjet. Don Diego viser sig selvfølgelig at være alt andet end en vatpik og han trækker i Zorro tøjet og klarer skærene. Denne indspilning har simpelthen det hele og er genrens bedste film! Et godt manuskript, suverænt skuespil, dejlige s/h billeder, nervepirrende dueller, STOR romantik og en lykkelig afslutning! Kan man kræve mere? Jeg var ellevild med filmen som dreng og det er jeg stadig. Det er en film, som jeg senere har fundet ud af, vurderes på højde med Michael Curtiz's uforglemmelige Adventures of Robin Hood fra 1938, hvor Errol Flynn jo leverede en fantastisk præstation som "Robin Hood". Længe leve de sande helte som Robin Hood og Zorro!

(Stor tak til Henrik og Jack for hjælp med et par af filmene.)

Duccio Tessari's 1974-klassiker Zorro med Alain Delon er ude på DVD. Den efterhånden sjældne spanske udgivelse fra Video Mercury Films må med en spilletid på 113m20s (så vidt vides det komplette print), letterboxed 1.85:1 og superflot billedkvalitet siges at være et must for Zorro fans. Eneste minus er manglen på undertekster eller alternative dialogspor, man skal altså kunne spansk for at få det fulde udbytte. Ekstramaterialet er skrabet: Skuespiller filmografier og kapitel-indeling, that's it. Til sammenligning er den amerikanske udgivelse fra Direct Source engelsksproget, men klippet ned til ca.100m og i grimt pan&scan format. (Red.)

DUNYAYI KURTARAN ADAM
(THE MAN WHO SAVES THE WORLD)

Af Ayman Kole

If asked to name the most notorious Turkish movie of the 80s, it would have to be the cult classic The Man Who Saves The World (1982). This little film, shot on a tiny shoestring budget, is undeniably the apex of a genre long abandoned in Turkey. Indeed, there haven't been many movies that plunge into the science-fiction district in this dynamic country, and to think that such a production was mounted at a time where the local film industry was practically in ruins, is a whole new daring debate in itself. In its heyday, Turkish Cinema jumped from genre to genre. At a time when spaghetti westerns were in vogue, the Turks were making cowboy flicks of there own such as Cango Olum Suvarisi (Django Rider of Death 1967), Ringo Kanunsuz Kahraman (Ringo, Lawless Hero 1967) and Kucuk Kovboy (Young Cowboy 1973) to name a few. Popular characters such as Zorro, Lone Ranger, Spiderman, Captain America, Batman, Superman, Dracula, Tarzan, The Phantom, even Flash Gordon, all made an appearance in low-budget Turkish quickies. Despite being borrowed genres, the Turks always redressed the balance by making them more violent, obviously tailoring them for the home audience. Little did they know that many years later these films are amongst the 'top wants' list of many fans and cult movie collectors of today, internationally-and they sure are obscure gems!

The Man Who Saves The World is another one of these treats. The movie is so wacky, hilarious and cheap that it's almost impossible not to be exceedingly amused. Where else do we see oddball monstrous creatures with costumes made out of bath mats? Where else have we seen a karate warrior kicking and hacking his way through zombies, mummies and other goofy fiends?

In fact, when was the last time we saw a flick which unashamedly ripped off PLANET OF THE APES (1968) as well as STAR WARS; combined it with martial arts, science fiction, swashbuckling action, adventure, horror and decorated it with religious philosophy to boot?

One answer, folks, this one!

The plot is as muddled and laughable as one can deduce from such a beefy overload of blending genres, but here goes:

The movie opens with two Turkish star-fighters in combat with dark forces of the Galaxy; aided by footage from George Lucas' STAR WARS of course.

Cuneyt Arkin, a popular action star since the late 60s and his companion Aytekkin Akkaya, crash land on an unknown planet. The place looks rather barren and so they begin to trek across the desert, trying to find signs of life. It's a total shame that the film isn't subtitled in English because the lines delivered by these guys are a riot. While wandering through the desert Akkaya admits that he is afraid. Arkin tells him to "be afraid, but don't make it obvious. We could be stranded on a planet solely populated by women testing us to see who is the bravest". Akkaya then says he wants to walk in front which had me in stitches.

Arkin then tells his companion to whistle; apparently women find his special tune alluring. However, instead of scantily clad women a horde of armed skeleton troops on horseback rush towards them in full attack. It seems the Pied Piper of Istanbul blew the wrong whistle.

It doesn't take long for our heroes to make sure these things will never ride another horse again. After there's no more skeleton troops left to destroy, they both take off on horses. While galloping through, they are attacked and captured by a squad of armored robots equipped with laser guns. They're taken to a place where the human population is oppressed by these weirdo things and are forced to fight to the death. The humans are dressed cheaply from cloth probably rejected from the epic production BEN-HUR and the pair of them actually thinks they've just arrived at a Circus. Akkaya comments that this must be a dream and wishes to wake up. Arkin informs him there's a chance they won't be waking up at all, as humans are slaughtered left, right and center. A robot even strangles a kid to death. Our two heroes join in the fight and smash these creatures; they also get wounded (cut by swords). The evil Wizard, dressed up as a poor man's version of Ming the Merciless, views the happenings through god-knows-what. I didn't see any TV cameras covering the incident. The unintentionally funny Wizard, played by bad guy Hikmet Tasdemir, gets fairly aroused by the blood spilling. For now, the evil fiends seem overpowered and the humans retreat into the caves. Our two Star-Fighters are nursed by a beautiful blonde woman- hey where did she get that lipstick?

Then they are visited by the aged wise man (Huseyin Peyda) dressed in white robes. This bloke will have a habit of popping up at various intervals and serves as a plot device to help unclear the history of what has happened- a sort of shamanistic guide. The old fool muddles it up even more but it only adds to the junketing. The cave where everyone has sought refuge is actually populated by a bunch of crappy killer mummies. Another slaying takes place. We even have red mummies here, together with a whole gang of assorted beasts ready to destroy. The humans they kill get converted to mummies themselves overnight. Arkin and some survivors manage to escape, again. They take to the mountains of the desert where he begins his wacky training. This includes bashing his hands against large rocks (to toughen them up) and getting them nursed by the girl. Not a bad gig to get close to a chick.

Lads, take notice. Rocks of all shapes and sizes are used in this bizarre training program. One scene has Arkin tying weights made out of rocks around his legs as he goes for a good old fashion jog around the, ahem, waisteland?

Arkin and Akkaya then stumble on a pub. After a brawl with some of these goofy creatures that keep making extended cameos, we get a guest appearance from the man himself. The Wizard tells the pair to come with him. In the Wizard's lair, he dispatches the sexy Queen (Necla Fide) onto Akkaya, who thinks he's a Don Juan all along. Meanwhile, in the court, Arkin is invited to join forces with the Wizard and help him conquer the world. Being the decent bloke he is, Arkin -surprise, surprise- says no. This decision must of hurt the Wizards feelings because our two champions are then put through a series of heathenish labors. They are buried alive, overlapped with large stones and the likes. Arkin engages in a gladiatorial combat with a beast, wins and escapes again so the film doesn't end so soon. The Wizard punishes the Queen by turning her into a zombie. Akkaya is still a captive in his hands. The list of mindless and bad plotting goes on and on.

At this stage, the old wise man morphs back into the picture to 'educate' Arkin and hopefully supply us a vague idea about what the hell is going on!

He takes Arkin to a religious whereabouts and begins to lecture him about the significance of Islam. As people grew detached, over mammoth spans of time, from the divine doctrines of religion, the world became chaotic and vulnerable to the terrors of the galaxy. Thanks to their negligence, the world has reached this nadir propensity. Arkin is then instructed to find the holy sword and the holy brain (!), which will mark the Wizards downfall and the victory of all humanity (what's left of it). After a hazardous journey where he is attacked by a band of martial artist creatures he finally finds them. The holy sword is one of the funniest weapons ever committed to film. It looks like something made out of cardboard and painted yellow, it's also a ridiculous design; looking much like the thunderbolt of Zeus. Arkin charges against those vile villains and starts hacking them, we even discover that cardboard is bulletproof. The wise man dies, oh we were getting used to him too, his last words are "save the worlddd, save the worldddddd!"

The Wizard strikes down Akkaya and his death scene in the arms of buddy Arkin is one of the nicest bits of this low-budget movie, even managing to be touching.

Arkin: I love you so much.

Akkaya: I wish my girlfriend said that.

Arkin: You know women are always secretive about love.

Akkaya: Tell them I love them all.

Arkin: You can tell them once we return. Stop acting like your dying, you know I don't buy it.

Akkaya: I know, that's why I won't die, for you.

Then Akkaya closes his eyes for good, all to the backdrop of the MOONRAKER (1979) music.

Now, the sobbing Arkin delivers the most powerful line in the whole film: These tears mean the bliss, the faith, the love and the hopes of us mortals. The evil can't cry. Therefore, they do not know what comes next after our tears!

After tears comes vengeance and Arkin is sure to carry it out. He dissolves the sword and makes gloves out of them. The final battle is fought. Arkin combats the killer mummies, robots, Kung-fu monsters and the rest of the losers. With his magical gloves he even slits the Wizard in half. Humanity has won once more.

The Man Who Saves The World earns it rightful place amongst the cult films of the world. It's mind-boggling plot, nonsensical villains and the cluttered directing by Cetin Inanc are enough to make mainstream audiences shy away in nausea. Add to that the art of ripping-off and scrambling pieces of STAR WARS and a dozen other science-fiction sagas and you have an utterly absurd masterpiece. The actor Cuneyt Arkin (George Arkin), who also wrote the screenplay, even revisits his past works from the 60s and 70s- where he played martial art practicing tough-guys in a number of flicks. The notion of the magic gloves also winks at his film KILIC ASLAN (LIONMAN). In that film he made gloves with claws, like a lion, and went forth to do battle with the tyrannous Byzantine armies. Arkin carved a remarkable career out of such low-budget films and they are worth a look; Kara Murat, Malkocoglu, Battal Gazi are some of the heroes he portrayed on screen. His English dubbed Turkish film "Heart of a Father" is a must for Euro-action fans. The Man Who Saves The World was the last blow of the trumpet for him.

The movie was a major box-office flop upon release and led to the bankruptcy of the entire Production Company. Come to think of it, maybe he did save the world after all.

A CHAT WITH THE AUTHOR

Henrik Larsen: So the brain was benevolent, not evil? I must confess it reminded me of the Marvel villian Dr.Sun.

Ayman Kole: Yes. The brain is supposed to be some sort of humanistic power box, which can destroy the Wizard, together with the holy sword.

One of my favorite characters in the film is the goofy looking robot that crushes kids to death. Is he supposed to be the second-in-command of the Wizard?

Yeah, haha, the goofy robot was pretty funny. I think that's an ambulance siren on its head or something. Like a lot of the things in this oddball flick, the robot is just "there". There's no indication that he is the 2nd-command of the Wizard. I admit, half the time I was trying to figure out what the hell is going on. Arkin fights with a beast, and then escapes again. Then out of nowhere we get stuff about religion. The sword, the brain, the world - it was such a mess! But laughably enjoyable :)

Turkish cultmovies are distributed in the United States by small independent companies, e.g. Shocking Videos shockingvideos@citynet.net, but is it actually possible to order PAL prerecords of films like "The Man Who Saved The World" in Turkey or elsewhere?

This is actually a good question. The answer is NO! The companies, which released these films, have long gone out of business. Www.ideefixe.com is a company in Turkey who specialize in books. Recently some Turkish films have popped up in VCD format. But, no DUNYAYI KURTARAN ADAM I'm afraid. The best way to obtain copies is the good old-fashioned bootleg path. An American based Turkish video store is www.uludagvideo.com. I checked the list and they don't have DKA either. However, they do have some OK Turkish action films.

Thanks a lot for the article. You'll receive a free copy of the magazine in due time!

I am exceedingly thrilled to know you liked the article. And I seriously can't wait to see the end product and look over at the other entertaining coverages. GOOD LUCK :) It's great to be part of a publication that is involved with these rare films; they are such an acquired taste. In Australia there isn't much demand for these films so it is hard to get hold of them, unless SBS broadcasts a few spaghetti westerns and horrors once in a while. All the best, Ayman

DOC SAVAGE

Af Peter Rattleff

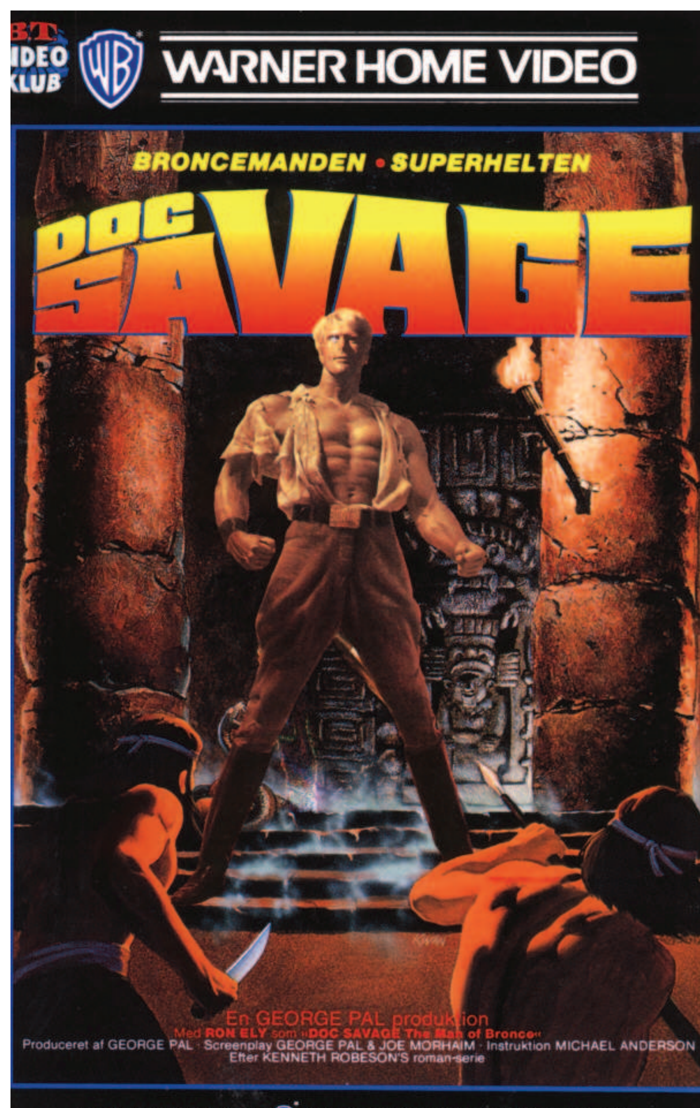
En sommereftermiddag i 1979 da jeg var 9 eller 10 år gammel introducerede min far mig for Doc Savage. Min far og jeg var begge dengang, på hver vores måde, fascinerede af de mere "let tilgængelige" superhelte, som f.eks. Batman, Superman og Edderkoppen, men han mente, at jeg nu var parat til at tage livtag med en af de lidt mere "barske" helte: Doc Savage - The Man of Bronze. Min verden blev aldrig den samme igen.

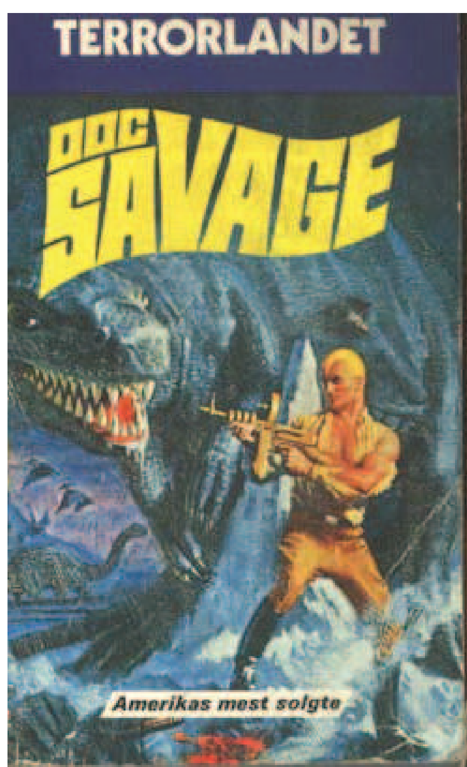
For dem som ikke kender Doc Savage (Clark Savage, Jr.) er han en mand, der har trænet sin krop og sit sind i hele sit liv for at bekæmper ondskaben i alle dens inkarnationer - dvs. ondskabsfulde videnskabsmænd, heksedoktorer, forbryderbander, gale diktatorer og sindssyge fanatikere. En kamp han ikke kunne udkæmpe uden sine 5 trofaste hjælpere, der alle er eksperter inden for hvert sit felt. Deres hovedkvarter er en suite på "seksogfirsindstyvende etage i en af New Yorks mest prominente skyskrabere". Herfra bekæmper Doc og "The Faboulous Five" bevæbnet med et utal af teknologiske og elektroniske hjælpemidler alverdens ondskab og uretfærdighed.

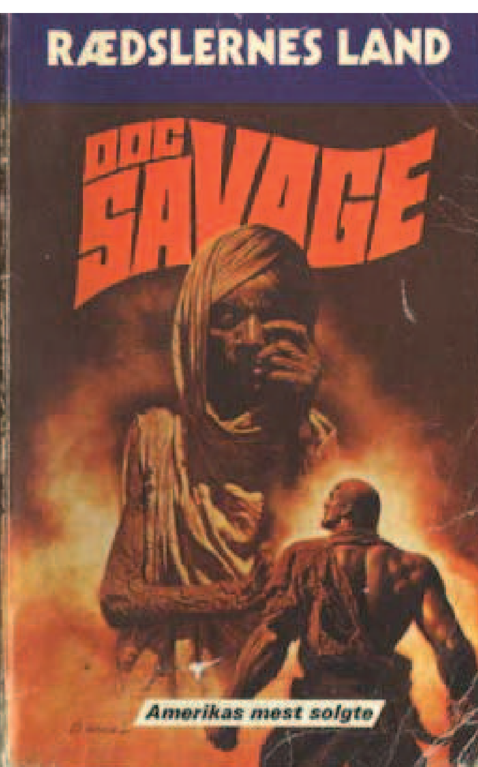
Kenneth Robeson - forfatteren af Doc Savage bøgerne, er til dels ansvarlig, for at jeg brugte en del af min tidlige ungdom med at opfinde koder og installere hemmelige kontakter under gulvtæppet i mit værelse. Så det var lidt med blandede følelser at jeg satte mig ned for at se: Doc Savage - The Man of Bronze…

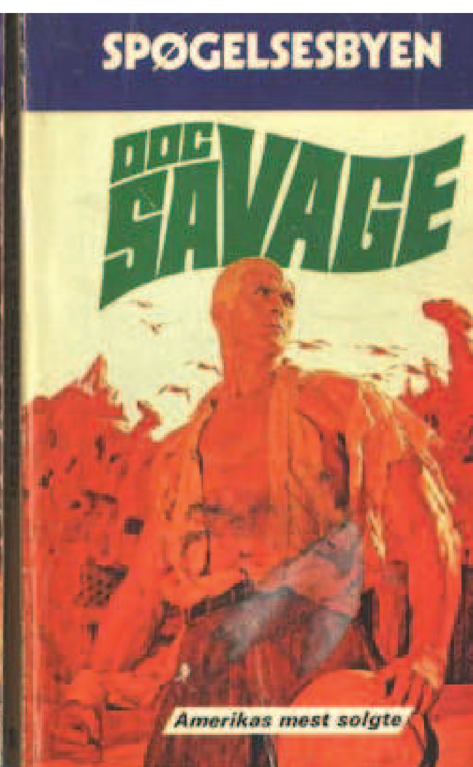
Filmens åbningsscene viser Doc Savage komme kørende på sin snescooter på den nordlige polarkreds. Han stopper og ser sig omkring, mens et mandskor begynder at synge Doc Savage sangen (!) og en voiceover fortæller os, at dette er Doc Savage. Kameraet zoomer ind på hans ansigt og man ser et lysglimt blive reflekteret fra hans ene øje - og så er stilen for filmen ligesom lagt!

Plottet er simpelt og meget, meget Hollywoodsk. Doc Savage får at vide, at hans far er død under mystiske omstændigheder, mens han befandt sig i Caribien. Samtidig prøver en indianer med en mystisk slangetatovering på brystet at myrde Doc. Efter endnu et mordforsøg på Doc møder vi skurken i filmen, Dr. Sea. Doc og hans fem hjælpere tager nu til Caribien, hvor de hører om en mystisk stamme i junglen, der gav et stykke land til Doc's far inden han døde. Skødet er forsvundet på mystisk vis og mens Doc forbereder sig på at tage ind i junglen for at finde den mystis-

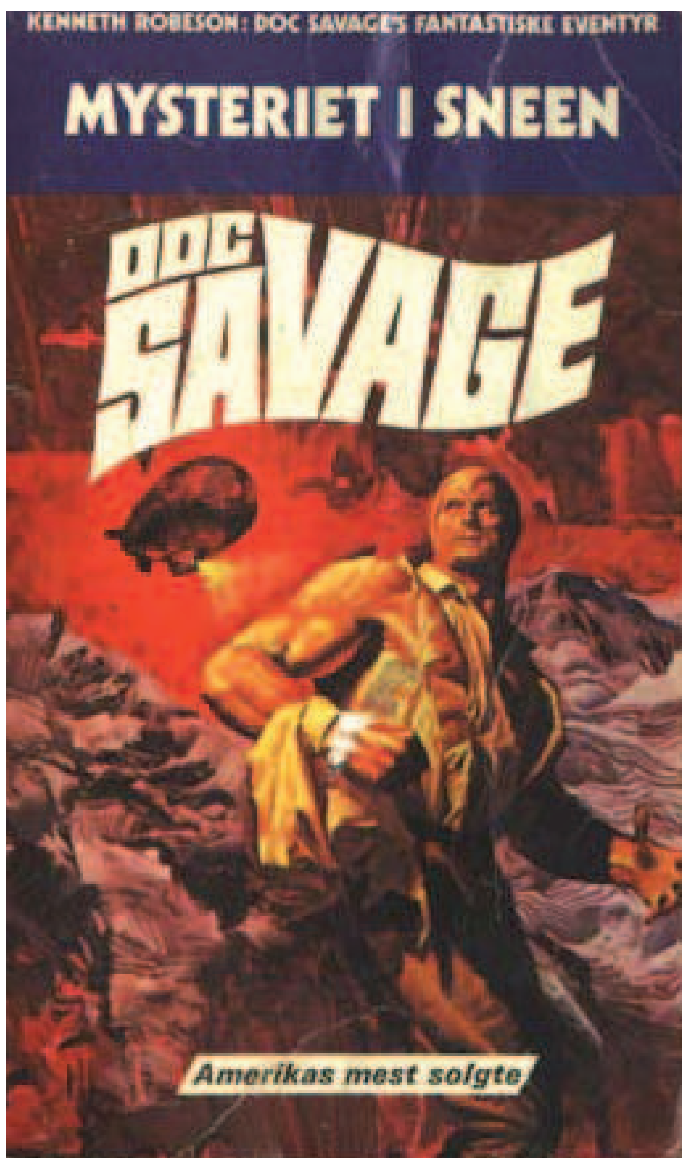

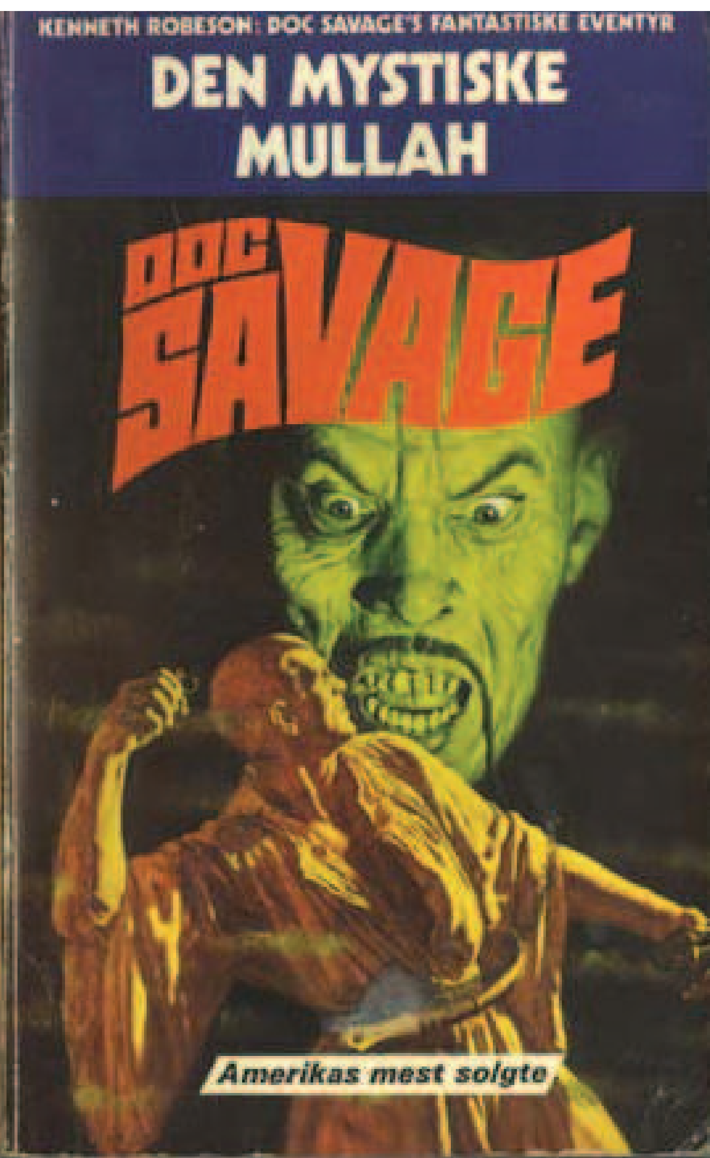
ke stamme forsøger den onde Dr. Sea (igen) at myrde Doc - denne gang ved hjælp af mystiske flyvende grønne slanger. Doc overlever og sammen med en indfødt, kvindelig guide finder de til sidst den hemmelige dal, hvor indbyggerne høster flydende guld fra nogle lavaagtige søer. Dr. Sea fanger Doc's hjælpere og prøver at dræbe dem. Doc overmander forbryderne og Dr. Sea får derefter en specialbehandling på en af Doc's privathospitaler, hvor han får foretaget "speciel akupunktur-hjerne-kirurgi" som "fjerner ondskaben i ham". Denne besynderlige happy ending med fascistiske undertoner er i virkeligheden filmens mest uhyggelige scene!

Doc Savage bærer præg af at være inspireret af Batman, der som sådan heller ikke besidder overnaturlige evner, men ligeledes har viet sit liv til en kamp mod ondskaben og som med sin(e) hjælper(e) - der ofte er til mere besvær end gavn - og et utal af fantastiske "gadgets" bekæmper alverdens udspekuleret farverige ærkefjender. - Men hvor bøgernes Doc Savage mere minder om den mørke og dystre Batman fra halvfemserne, minder filmen mere (ufrivilligt) om den campede Batman fra tresserne hvilket måske specielt kommer til udtryk i slåskampscenen midt i filmen, hvor Doc Savage i et hvidt og bronzefarvet jakkesæt og hans fem hjælpere klædt i ens blå jakkesæt til tonerne af lystig militærmusik slås med skurkens håndlangere, der er klædt i ens sømandskostumer og hvor alle vælter rundt og begejstret slår løs på hinanden uden at nogen kommer noget til…

Alt i alt tvivler jeg på at jeg gider se denne film igen (eller den fortsættelse der trues med i slutteksterne), men den gav mig lyst til at gå op på loftet og finde bøgerne om Manden af Bronze frem for at se om de stadig holdt - og til at spekulere på, hvad eksempelvis Bryan Singer kunne få ud af en Doc Savage film her i det nye årtusinde.

Den originale Doc Savage serie udkom i hæfteform 1933-49. Filmen som omtales er Doc Savage - The Man of Bronze (1975), instrueret af Michael Anderson og med Ron Ely i hoved/titelrollen, udsendt herhjemme fra Warner Home Video. Fortsættelsen blev heldigvis (?) aldrig til noget. Der findes talrige hjemmesider viet Doc Savage; prøv f.eks. http://users.aol.com/jsines233/private/DocSavage.htm (Red.)

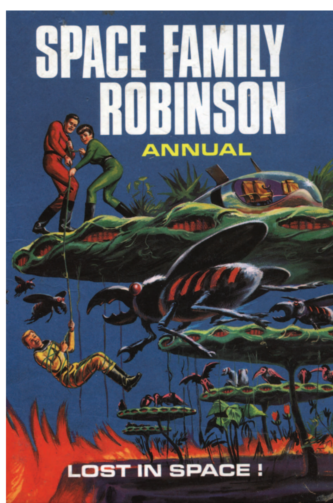
SPACE FAMILY ROBINSON ANNUAL 1966.

WORLD DISTRIBUTORS LTD., ENGLAND. A4 FORMAT, 97 SIDER I FARVER.

Af Henrik Larsen

For os bogsamlere er Helligåndshuset i København et begreb, en institution. Så længe jeg kan huske tilbage har man fra denne bygning ved Strøget afholdt hollandske bogauktioner ca. en gang i kvartalet. Hvis nogen skulle være ukendt med fænomenet er det en udsalgsform, hvor tusindvis af antikvariske bøger over 7-14 dage falder dagligt i enhedspris, typisk fra 60 til den absolutte foræringspris af 2 kroner. Spændingen stiger efterhånden som dagsprisen falder og det tynder ud på bordene og i papkasserne; sporten består nemlig i at kunne finde interessante bøger selv på sidstedagen. Hen ved 80 procent af min særdeles spraglede og kaotiske bogbestand stammer fra rodekasserne derinde. Drivtømmer, nænsomt opsamlet og præserveret for en tid, indtil det spredes for alle vinde igen. Jeg tror det er et dybt liggende menneskeligt instinkt at samle fragmentariske efterladenskaber af sin egen og andres fortid, et påtrængende ønske, hvor patetisk det end er, om at trodse den ubønhørlige entropi. At samle giver os en slags mening i tilværelsen (ligesom religion eller arbejde kan være det). Min personlige smag går i retning af det usædvanlige, det kuriøse. Ved at gennemgå de bugnende stuereoler støder jeg bl.a. på 7 numre af bladet "Svampe", et medlemsblad for Foreningen til Svampekundskabens Fremme og her er en lille tryksag om "Primitiv trepanation" (1913) side om side med Hugo Matthiessens etnografiske klassiker "Bøddel og galgefugl" (1910), "Haunted Churches & Abbeys of Britain" (1978) af okkultisme eksperten Marc Alexander, Politikens stedsegrønne håndbog "Fortidsdyr i farver" (1957), naturligvis totalt arkaisk i sproget og videnskabelig forældet, en annoteret udgave i stort format af Jules Vernes "En Verdensomsejling under havet" med masser af historiske oplysninger, gamle stik af havets dyreliv m.v. Og meget, meget mere.

Tegneseriebogen "Space Family Robinson Annual 1966" er et af

disse sidstedags fund; så tilpas sær og kitschet af udseende, at jeg bare måtte købe den. Bogen har selv efter et par år i mit hjem stadig denne umiskendelige mugne lugt af kælder. Hvem ved hvor længe den har været opmagasineret, glemt i en flyttekasse, før den røg ud, måske som del af et dødsbo? Kun een historie i bogen, "The Pit of Doom", er rigtig tegneserie; de øvrige 6 er genfortalte i tekst med ledsagende tegninger. Det er naivt, men stilsikkert og vel på en eller anden måde kunst. "Space Family Robinson" fortæller om den eksemplariske amerikanske kernefamilie Robinson, bestående af forskerparret Craig og June samt deres søn Tim og datter Tam som i det Herrens år 2002 drager ud på en ekspedition med rumstationen Space Station One. De skal besøge et nabosolsystem med planeter som vores. Så går noget selvfølgelig galt: En kosmisk storm blæser stationen ud af kurs og familien må som i sin tid skibspassageren Robinson sande, at de er forliste; blot ikke på en øde ø, men i det ydre rum. Den populære serie blev udsendt af Gold Key Comics 1962-69 og 73/74-78, inspireret af Johann David Wyss' "The Swiss Family Robinson" (1813) som selvfølgelig igen er inspireret af mesteren selv, Daniel Defoe ("Robinson Crusoe", 1719). I hver historie lander Robinson familien på en ny, uudforsket klode. Her suser de rundt i smarte *spacemobiles*, kæmper mod ondsindede monstre, hjælper venligtsindede og oftest primitive indfødte mod selv samme monstre eller truende naturkatastrofer osv. Kulturchauvinisme for fuld udblæsning: Craig Robinson, dette pluskæbede, retlinede pragteksemplar af *Homo sapiens sapiens*, den store hvide fader med sine magiske våben og vidunderlige maskiner skal nok sætte tingene på plads, det kan læseren være forvisset om. Men selvom hver historie ender som en sejr for Robinson familien er der et skær af vemod, ja tragedie over serien. De fandt aldrig hjem. Da serien gik ind i 1978 blev figurerne så at sige hængende i luften. Måske er de stadig derude et sted mellem stjernerne, åh så tapre og renfærdige og dog alligevel fortabte...

"Space Family Robinson" udgjorde i nogen grad inspiration for, men divergerer samtidig på væsentlige punkter fra kult Tv-serien LOST IN SPACE (1965-68). Denne Tv-serie blev i øvrigt forsøgt genoplivet med biograffilmen LOST IN SPACE i 1998, instrueret af Stephen Hopkins og efter sigende katastrofalt ringe.

PS: Interesserede i tegneserien opfordres til at besøge The Unofficial SPACE FAMILY ROBINSON Home Page http://www.geocities.com/Area51/Shire/9680/ En redigeret side fra "The Pit of Doom" smykker dette blads forside.

Glæd dig til næste nummer af OBSKURIØST!